שבעת ימים פרק ראשון יומא ז.

דכל טומאת מת בציבור שרייה רחמנא. דכתיב [במדבר טו] אים כי יהיה טומאת לנפש יעשה פסח שני אים נדחה לפסח שני ואין לבור נדחין אבל זבין ומצורעין נדות ויולדות שטומאתו יוצא עליו מגופו לא הותרה וכועל נדה כנדה: **מודינא היכא דאיכא שרייס לאכילה.** דלעו"ג דקרבן לבור קרב בטומאה אינו נאכל בטומאה כדאמרי' בכילד צולין (פסחים דף עז:) וכמנחה הנקמצת מודינא דמהדרינן לעשות בטהרה שיהיו שרייס נאכלין: **ואם אין** (ה) **אלא היא.** שאלא מצא מזומן לכך: **מאי לאו פרים ואילים** (ב) **דתנא.** שהן קרבן לבור וזמנו קבוע ומנחת נסכים דומה טומאה וקתני אומר ומביאין אחרת תחתיה אלמא דחוייה היא בלבור: **פר דע"ז.** לבור (ג) עולה היא וטעונה נסכים בשלא לך (ד): **אילו של אהרן.** דיוס הכפוריס: **בכבש הבא עם העומר.** דכתיב (ויקרא כג) ועשיתם ביום הביאכם את העומר (ה). והביא מנחת נסכים דקתני לאו במנחת נסכים קאמר דכליל היא אלא במנחת העומר עצמו הבאה עמו והיא נקמצת ושריה נאכלין: **במזיד לא הורצה.** ואע"פ שהלין מרצה קנסוהו רבנן שלא יהא בשר נאכל אבל בעלים מיהו נתכפרו דלא ניתו חולין לעזרה דהא מדאורייתא חזי ומיהו שמעינן מינה דלאו היתר היא: **על מה הציץ מרצה.** דכתיב ונשא אהרן את עון הקדשים אילו לבעלים: רצון הרי הוא בכלל מזיד אלא גבי אונס שייך למיתני רצון: **בין בשגגה.** ומדבעי ליה לרצוי שמע מינה לאו היתר הוא ומה בין יחיד לצבור שהיחיד אין טומאת הגוף נדחה אצלו שאין הלין מרצה על טומאת הגוף ושל צבור נדחית טומאת הגוף אצלם ולא על ידי ציץ. מיהו שמעינן מינה מדבעי טומאת בשר ועולין (ה) בצבור ליה מרצה) לרצוי שמע מינה טומאת הגוף שנדחית אצלם בקושי נדחית וכל כמה דמצינן לאהדורי לטהרה מהדרינן: **כי קאני הלין מרצה אדיחיד קאני.** ולבור אהכשירה קאני שאף של צבור בשר ולא על ידי ציץ אלא היתר הוא אצלו: **ואי בעית אימא אלבור.** נמי קאי ובהנך קרבנות דלא קבע להו זמן שלא נדחית טומאה אצלו קאמר דליון מרצה עליהן: ה"ג **אם עון פיגול הרי כבר נאמר לא ירצה ואם עון נותר הרי כבר נאמר לא יחשב.** ופיכוסו איזה עון יתרע בקרבן שיהא הלין מרצה עליו שיהא בשר אם עון מחשבת חוץ למקומו הקרויה פיגול כדאמרינן בזבחים (דף עז.) שליש זה חוץ למקומו הרי כבר נאמר בקדושים פיגול הוא לא ירצה וחוקימנא בחוץ למקומו במסכת זבחים ואם עון מחשבת נותר שחשב בשחיטה על מנת לאוכלו חוץ לזמנו הרי כבר נאמר המקריב אותו לא יחשב וחוקימנן במחשבת חוץ לזמנו: הא

דכל טומאת מת בציבור רחמנא שרייה אמר רב ששת מנא אמינא לה (ו) דתניא היה עומד ומקריב מנחת העומר ונטמאת בידו (ז) אומר ומביאין אחרת תחתיה ואם אין שם אלא היא אומרין לו הוי פקח ושתוק קתני מיהת אומר ומביאין אחרת תחתיה אמר רב נחמן (ח) מודינא היכא דאיכא שריים לאכילה מיתיבי (ט) היה מקריב מנחת פרים ואילים וכבשים ונטמאת בידו אומר ומביאין אחרת תחתיה ואם אין שם אלא היא אומרין לו הוי פקח ושתוק מאי לאו פרים אילים וכבשים דחג אמר לך רב נחמן לא פרים פר ע"ז אף על גב דציבור הוא כיון דלא קביע ליה זמן מהדרינן אילים באילו של אהרן דאע"ג דקביע ליה זמן כיון דיחיד הוא מהדרינן כבשים בכבש הבא עם העומר דאיכא שריים לאכילה מיתיבי (י) דם שנטמא וזרקו בשוגג הורצה במזיד לא הורצה כי תניא ההיא דיחיד ת"ש (יא) על מה הציץ מרצה על הדם ועל הבשר ועל החלב שנטמאו בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון בין ביחיד בין בציבור ואי ס"ד טומא' היתר היא בציבור למה לי לרצויי אמ' לך רב נחמן כי קתני הציץ מרצה אדיחיד ואיבעית אימא אפי' תימא בציבור בהנך דלא קביע לה זמן מיתיבי (יב) ונשא אהרן את עון הקדשים (יג) וכי איזה עון הוא נושא אם עון פיגול הרי כבר נאמר (יד) לא ירצה ואם עון נותר הרי כבר נאמר (טו) לא יחשב הא

פרים פר דע"ז. פי' דעולה הוא וטעון מנחת נסכים דלע"ג דלבור הוא מהדרינן והא דאמר אומר לו הוי פקח ושתוק ומביא אותה בטומאה לאו משום דטומאה דחויה בצבור דהא לא דמי שבת כיון דלא קביעא ליה זמן וטומאה נמי לא דחי כדאמר לקמן פרק הוציאו לו (דף כ.) כל שאין זמנו קבוע אינו דוחה לא את הטומאה אע"פ שהוא קרבן לבור והא דמביאה בטומאה היינו משו' דלגוי אין לו לבוקע טומאת קרבן דמרלה אין אבל טומאת הגוף דכהנים לא אידחו לגבייהו כלל דלגמרי חשיב קרבן יחיד:

ביון דיחיד הוא מהדרינן. הכא ולאי חשוב קרבן לבור לדחות שבת ולדחות הטומאה אפילו טומאה דגברי מיהו לא הותרה בו טומאה אלא דחויה היא כיון דיחיד קא מייתי ליה ותימה לי והא כולהו מקרבי נפקי פרק כילד צולין (פסחים דף עז.) וידבר משה את מועדי ה' הכתוב קבע מועד אחד לכולן מאי שנא דיש מהן שהותרה בהן טומאה ויש מהם דחויה וי"ל למאן דאמר טומאה היתר היא בכולהו הותר טומאה מדאורייתא' אלא מדרבנן גזרו אההוא דהוי קרבן יחיד דליהדרי אטהורין ולמ"ד טומאה דחויה היא סבירא ליה דבכולהו

דחויה היא מדאורייתא:

דם שנטמא וזרקו במזיד **לא הורצה.** תימה לי מאי פריך הא לא הורצה דקאמר היינו להתיר בשר באכילה ובהא מודו כולי עלמא דלאכילה לא אמרינן היתר היא בלבור ועוד לכאורה משמע דלא פריך אלא למ"ד היתר היא בלבור ואמאי אפי' למאן דאמר דחויה ליפרוך כמו למאן דאמר היתר היא דע"כ לא פליגי אלא אהדורי אטהורין קודם הקרבת הקרבן אבל אם כבר קרב הקרבן בהא לא פליגי וי"ל דפריך שפיר למאן דאמר היתר היא דנהי דאכילה לית ליה היתר היא ה"מ היכא דאיטמו שיריס גופייהו אבל הכא דבשר לא איטמי הוה ליה למישרי אפי' באכילה כיון דמיקל כולי האי דאית ליה טומאה דבגדי ודעולין היתר היא אבל למאן דאמר טומאה דחויה ניחא דכיון דמתמיר כולי האי בטומאת עולין ובגבולא קודם הקרבה סברא הוא שיש להתמיר בבשר אע"פ שהוא טהור ואפי' לאחר הקרבה:

שנטמאו בין בשוגג בין במזיד כו'. הא דלעיל קאמר במזיד לא הותרה והכא קאמר דמרלה אף על המזיד בפרק הקומץ רבה (מנחות דף כה:) מקשה לה הש"ס ואיכא למאן דמשני טומאתו בשוגג אין במזיד לא זריקתו בין בשוגג בין במזיד ואיכא למאן דאמר איפכא ותימה דבפ' האשה רבה (יבמות דף ג.) מקשה מהכא דדם שנטמא וזרקו במזיד לא הותרה למ"ד אין ב"ד מתנין לעקור דבר מן התורה והא הכא דמדאורייתא אלרוי מרלה דתניא על מה הציץ מרלה על הדם וכו' שנטמא בין בשוגג בין במזיד ואמור רבנן דלא מרלה ומאי פריך הא שנין פרק הקומץ רבה (מנחות דף כה:) הכי תרי בריתות הדא בטומאה והדא בזריקה וא"כ איכא למימר דהכא דדם שנטמא במזיד לא הותרה מדאורייתא נמי קאמר וי"ל דאינו סברא לחלק בדאורייתא בין שוגג למזיד לא בזריקה ולא בטומאה דולאי מדאורייתא מרלה בכל ענין וחילוקא דמפלגינן בין שוגג למזיד היינו מדרבנן למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה דאמר בטומאה לפי שארלה לו יותר להתמיר בטומאת במזיד משום דאתחלתא דספולא היא ועוד דלא נתכוין לעשות מצוה אבל בזריקה בטומאה לא קפסוהו כיון דלאו מחילת פסולא הוא ועוד במצוה קא עסיק ולמר מסתבר ליה להתמיר יותר בזריקה משום דדבר מגונה ביותר הוא להקריב לגבוה דבר שאינו טהור וא"ת א"כ בפרק הקומץ רבה לישני ההיא דעל מה הציץ מרלה אייתי מדאורייתא והיא דדם שנטמא אייתי מדרבנן וי"ל אם איתא דמדרבנן אין חילוק בין טומאתו לזריקתו דאידי ואידי הוה אמרינן דלא הותרה במזיד ואי"כ ההוא דעל מה הציץ מרלה בין בשוגג בין במזיד מדאורייתא דוקא אייתי לא הוה ליה למיתני סתמא הכי כיון דבזמן שנשנית הברייתא לא הוה מרלה במזיד כן פר"י בפרק האשה רבה (יבמות דף ג. ד"ה והא): **על** הדם ועל הבשר. בפסחים פ"ק (דף מח:) פי' רש"י דאתיא כרבי יהושע דאמר אם אין בשר אין דם מיהו אורי"י דאתיא אפי' כר"א דאמר יש דם אע"פ שאין בשר והא דבעי ריצוי ציץ יש לומר היינו כדאמר בפרק כילד צולין (שם דף פח.) לאקבעינהו בפיגול ולאפקיעהו מידי מעילה: **אם** עון פיגול הרי כבר נאמר לא יחשב. כך היא הגירסא בכל הספרים אלא שרש"י הגיה איפכא על פי הת"כ ובמנס הגיה דהא מסקינן בפרק שני דזבחים (דף כח:) דתרוייהו מקראי אריכא נפקי וריש"ה דקרא דאם אכל יאכל כיום השלישי אינו אלא לגמרי מהדרינן לגבוה בשר אחרון.

מסורת הש"ם

(א) מנחות עב., ב) ס"א אם יש שם אחרת אומ' לו הניח [אמנם כתוס' דמנחות פ"ג איתא כמו שהיא נמצאים], ג) [תוספת' מנחות פ"ג ה"מ], ד) פסחים נח: יומא 5. נזיר נד. זבחים מה. מנחות כה., ה) פסחים פ: [מנחות כה:], ו) זבחים כב. [פסחים נח: מנחות כה.], ז) [במדבר טו],

תורה אור השלם

1. וְהָיָה עַל מַצַּח אַהֲרֹן וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת עֲוֹן הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יַקְדִּישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכֹל מַתְּנֹת קָדְשֵׁיהֶם וְהָיָה עַל מִצְחוֹ תָּמִיד לְרָצוֹן לָהֶם לִפְנֵי יְיָ׃ שמות כח לח
2. וְאִם הָאֹכֶל יֵאָכֵל בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פִּגּוּל הוּא לֹא יֵרָצֶה׃ ויקרא יט ז
3. וְאִם הָאֹכֵל יֵאָכֵל מִבְּשַׂר זֶבַח שְׁלָמָיו בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יֵרָצֶה הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יֵחָשֵׁב לוֹ פִּגּוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֹנָהּ תִּשָּׂא׃ ויקרא ז יח

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואם כו' אין שם אלא: (ב) שם ד"ה מאי וכו' ופלים וכבשים דחג: (ג) שם ד"ה פר וכו' דעולה היא: (ד) שם ד"ה בכבש כו' את העומר בבש וגו' והאי מנחת: (ה) שם ד"ה בין בצבור וכו' טומאת בשר ועולין. נ"ב פי' בין אמלתם כבור בין אימורים הטולין ונקטרין על המזבח אלא מלה על טומאתן עיין פ' כילד צולין דף ע"ז ע"ב:

גליון הש"ם

גמ' מודינא היכא דאיכא שריים. עיין מנחות טו ע"א תוס' ד"ה ר"י:

תוס' ישנים

פר דע"ז. ואע"ג דאמרינן בפרק הוציאו לו (דף כ.) דדחיית טומאה מלוי בקביעות זמן אלא בציבור ויחיד מ"מ כשאין אחרת אלא היא אומרים לו הוי פיקח ושתוק אפילו אם לא יהא מרלה ואיתיא של אהרן דבסמוך אע"ג שקטע לו זמן מ"מ בהדרי מהדרינן אטהרה בשל יחיד היא:

עין משפט נר מצוה

יג א מיי' פ"א מהלכות פסולי המוקדשים הל' לד [וס"ל מהלכות ביאת מקדש הל' ז]:

מוסף רש"י

ומביאין אחרת תחתיה. וקולרין ומוחזין אותה כיום, שלא יאמרו מותר להקריב מנחה טמאה ואפילו ביחיד (מנחות עב.). **דם שנטמא וזרקו בשוגג.** קסבור אין קרבנות מקבלין טומאה (מנחות כה:). **הורצה.** קרבן לבעלים דמרלה ציץ (פסחים נח:) ומותר בשר באכילה (גיטין נד.). **במזיד לא הורצה.** לחיות בשר קרבן נאכל, דקנסא הוא, אבל בעלים נתכפרו, כדאמרינן בגמרא בהאשה רבה (ג.) דכיון דמדאורייתא מרלי נמי במזיד לא מלו דקנו לגמרי דמיתר ליה אי לאיתי חולין לעזרה (פסחים מז: וכע"ז בזבחים מה.). **על הדם** ועל הבשר ועל החלב שנטמא. כין שנטמא הדם כין שנטמא הבשר כין שנטמא החלב, הציץ מרלה, ולא איכא בשר טמא נאכל, דאין כין מטהר ודוחה לא תעשה דוהבשר לא יאכל, יבא בכל טמא לא יאכל, אלא לרי יהושע פינטורין דאמר (פסחים מז.) אם אין בשר אין דם, וקאמר הכא הני מילי בציבור אבל בשר חוץ לתחילתו, שאין ציץ מרלה על הדם אלא אם שאכל הבשר, אבל נטמא בשר קודם זריקת דם הלין מרלה עליו לחתיר דם לזריקה (שם מז:). **בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין בחצון.** מזיד וזלון אחד הוא, אבל גבי שוגג שייך מזיד וגבי אונס שייך לזון, ושוגג ואונס תרי מילי ניהו (שם:). כאונס, שנטמא בעל כרחו, אבל מזיד ולזון חדא מילתא היא, אלא אחידי דתני אונס מני לזון (מנחות כה:). **ונשא אהרן.** הלין כתיב (זבחים כג.). **את עון הקדשים.** פטול הקרבן יכפיר ורלה ואיזו מכפר על האוכלין אותו טמא דשון הקדשים כתיב ולא עון הבהנים (פסחים מז:). **וכי איזה עון הוא נושא.** איזה פטול הוא מכפיר (פסחים נח:) ואין אומר איכפר על עון הבהן שהקריב טמא שהרי עון הקדשים נאמר ולא עון המקריבים, הא איזו מרלה אלא להכשיר הקרבן (שמות כח לח). **אם עון פיגול.** יהיה מחשבת חוץ למקומו שנקראת פיגול, כדכתיב בקדושים תהיו ואם האכל יאכל ביום השלישי פגול הוא לא ירלה, ומוקמינן לה בזבחים כפ"ב (כח:) אם איט עניין לחוץ לזמנו תנהו עניין לחוץ למקומו, הרי **כבר נאמר לא ירצה.** בקדושים תהיו כדפרשינן, **ואם עון נותר.** מחשבת נותר, שנחשבו על מנת לאוכלו ולאכלו חוץ לזמנו, **הרי כבר נאמר לא יחשב.** ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו ביום השלישי וגו', כפרשת לו

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com